

Nr 107.

Av herr Olsson, Olof, m. fl., om statsbidrag från anslaget till arbetslöshetens bekämpande till hjälp åt förtjänta svenska konstnärer.

Den ekonomiska kris, som nu pågår på fjärde året, har drabbat olika medborgargrupper i Sverige mer eller mindre hårt. Svårast ha verkningarna utan tvivel blivit för dem som varit mest beroende av köpkraftens allmänna sänkning. Bland dessa, återigen, ha de blivit mest utsatta, vilkas verksamhet varit knuten till en sådan produktion, vars alster under en ekonomisk depression äro mest umbärliga. Det är därför inte förvånande att konstnärerna bragts i ett ytterligt prekärt läge. Konsten hör till de värden, som den enskilde, då hans tillgångar minskas, i första hand anser sig kunna avvara. Även det allmänna har måst iakttaga sparsamhet.

Det är ingen överdrift att ett stort antal svenska konstnärer nu lida verklig nöd, jämförlig med den som genom krisen vållats på andra starkt hemsökta områden. Något inskridande från statsmakternas sida torde därför vara oundgängligen nödvändigt, därest man inte vill riskera ett förintande av den kulturella tillgång, som landets levande och kvalitativt mest betydande konst utgör.

Vid valet mellan de utvägar, vilka stå statsmakterna till buds för att ekonomiskt bispringa förtjänta konstnärer, erbjuder sig i första hand den redan ofta använda metoden att väsentligt utöka de inköpsanslag, som nu utgå. Under fjolårets riksdag gjordes motionsvis framställning om ett återställande av det då sänkta anslaget till Nationalmuseum för inköp av svenska konstnärers arbeten. Denna framställning vann dock endast första kammarens bifall. Ett av motiven för avslag var att Nationalmusei inköp inte i främsta rummet skola ske efter de sociala grunder, som mera måste beaktas vid ett av krisen förorsakat inskridande, ett annat att en höjning av anslaget med det ringa belopp, som då ifrågasattes, inte kunde erhålla någon verklig effekt. Därest på denna väg en större grupp konstnärer skola kunna bispringas, torde sålunda vid fastställandet av grunderna för fördelningen hänsynen till ett faktiskt hjälpbehov böra mera beaktas — vilket naturligtvis inte får medföra att kvalitativa urvalsprinciper få lämnas obeaktade — varjämte ett avsevärt förhöjt anslag torde böra anvisas.

Även andra utvägar ha förts fram, exempelvis att ett visst belopp skulle ställas till förfogande för arbetsstipendier, vilka skulle tilldelas såväl yngre, lovande begåvningar som äldre konstnärer, vilka redan vunnit erkännande, eller att statsmakterna vid genomförandet av det statliga byggnadsprogram, som vid fjolårets riksdag antogs till utförande, borde anslå medel till konstnärlig utsmyckning av de statliga byggnader, som härvidlag kunna komma i fråga. Emellertid: vare sig den förstnämnda, redan beprövade linjen även i fortsätt-

ningen kommer att följas eller något av de övriga uppslagen kan vinna statsmakternas bifall, erbjuder ett anslag av denna natur vissa analogier med de anslag, som vid fjolårets riksdag upptogs i budgeten och som även i år av Kungl. Maj:t föreslås för arbetslöshetens bekämpande. Det synes oss därför, som om detta anslag lämpligen borde utgå av arbetslöshetsmedel.

Med hänvisning till ovanstående hemställas,

att riksdagen måtte medgiva, att ur anslaget till arbetslöshetens bekämpande en summa av förslagsvis 100,000 kr., enligt grunder som Kungl. Maj:t äger bestämma, får användas till hjälp åt förtjänta svenska konstnärer.

Stockholm den 23 januari 1934.

Olof Olsson.

K. G. Westman.

Ernst Trygger.
